

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lutego 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa T. M. i M. M.

przeciwko Wykonawstwo - Dokumentacja - Inwestycje -

Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o wydanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 2 lutego 2011 r.,

zażalenia strony pozwanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 2 listopada 2010 r.,

- 1) oddała zażalenie;
- 2) zasądza od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 1200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

T. M. i M. M. wnieśli pozew o nakazanie opróżnienia i wydania przez pozwaną lokalu użytkowego. Wartość przedmiotu sporu w pozwie została określona na kwotę 51.972 złotych, co stanowiło – według twierdzeń zawartych w uzasadnieniu pozwu – wartość rocznego czynszu wynoszącego miesięcznie kwotę 4.331 zł. W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu (k. 26), wskazując na przepis zawarty w art. 23² k.p.c. Wyrokiem z dnia 30 listopada 2009 r. Sąd Rejonowy w K. nakazał pozwanej wydanie spornej nieruchomości. Sąd pierwszej instancji nie odniósł się do zarzutu niewłaściwego określenia wartości przedmiotu sporu, wskazując jedynie w uzasadnieniu wyroku, że kwestia ta została przez pozwanego podniesiona (k.123).

Od powyższego wyroku pozwana wniosła apelację, wskazując wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 51.972 złotych. Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2010 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację. Od powyższego wyroku pozwana wniosła skargę kasacyjną, którą, postanowieniem z dnia 2 listopada 2010 r., Sąd Okręgowy w K. odrzucił po wcześniejszym ustaleniu, że wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym wynosi kwotę 12.993 złotych.

Na powyższe postanowienie pozwana wniosła zażalenie, zarzucając naruszenie art. 19 § 2 k.p.c. w zw. z art. 25 § 2 k.p.c. oraz art. 398² § 1 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. Pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Ustawowo określona minimalna wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi przesłankę dopuszczalności skargi kasacyjnej we wszystkich sprawach o prawa majątkowe, niezależnie od tego, czy sąd zasądza określone świadczenie na rzecz powoda, czy też kształtuje stan prawny.

W pozwie wskazano, że wartość przedmiotu sporu wynosi kwotę 51.972 złotych. Wartość ta nie była zmieniona do czasu zakończenia postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Sąd Rejonowy nie dokonał sprawdzenia wartości przedmiotu sporu w związku z zarzutem zawartym w odpowiedzi na pozew.

Wskazana w pozwie wartość przedmiotu sporu, o ile nie zostanie sprawdzona i zmodyfikowana przez sąd z urzędu przed doręczeniem pozwu, albo na zarzut pozwanego podniesiony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, podlega utrwaleniu (art. 26 k.p.c.), chyba że nastąpi zmiana powództwa pociągająca za sobą zmianę wartości przedmiotu sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 listopada 1997 r. III CZ 82/97, nie publ. oraz z 13 maja 2009 r., IV CZ 39/09, nie publ.).

Zgodnie z art. 368 § 2 k.p.c., w sprawach majątkowych wartość przedmiotu zaskarżenia podana w apelacji może być oznaczona na kwotę wyższą od wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie jedynie wtedy, gdy powód rozszerzył powództwo lub sąd orzekł ponad żądanie. Sąd Okręgowy w K. nie badał podanej w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia, lecz przyjął podaną wartość, która odpowiadała wartości przedmiotu sporu. Brak sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w apelacji nie eliminuje możliwości weryfikacji prawidłowości podanej wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej. Zgodnie bowiem z art. 398²¹ k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym ma odpowiednie zastosowanie m.in. art. 368 § 2 k.p.c., który w zdaniu trzecim przewiduje, że przepisy art. 19-24 i 25 § 1 k.p.c. stosuje się odpowiednio. Oznacza to, że zarówno sąd drugiej instancji, jak również Sąd Najwyższy w ramach badania warunków formalnych skargi kasacyjnej może sprawdzić wartość przedmiotu zaskarżenia podaną w skardze kasacyjnej, czy jest ona zgodna z zasadami jej ustalenia zawartymi w art. 19-24 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 czerwca 1997 r., II CKN 47/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 180; z dnia 20 czerwca 1997 r. II CKN 245/97, nie publ.; z dnia 26 czerwca 1997 r. I CKN 156/97 nie publ., z 9 lipca 1997 r., II CKN 257/97, nie publ.). Badanie wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w skardze kasacyjnej ma na celu sprawdzenie, czy skarga kasacyjna jest dopuszczalna ze względu na minimalną wartość zaskarżenia wymaganą od skargi kasacyjnej według art. 398² § 1 k.p.c. Badanie w tym zakresie nie może być utożsamiane ze sprawdzeniem wartości przedmiotu sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1997 r., III CKN 71/97, nie publ. oraz z dnia 15 stycznia 1998 r., I CZ 19/97, nie publ.).

Przepisy zawarte w art. 25 i 26 k.p.c. wyrażają potrzebę jednoznacznego przesądzenia (ustabilizowania) wartości przedmiotu sporu na potrzeby określenia właściwości rzeczowej sądu i wysokości należnych opłat sądowych (zob. § 107 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych, Dz.U. Nr 38, poz. 249 ze zm.). Gdy zaś chodzi o określenie wartości przedmiotu zaskarżenia na użytek ustalenia dopuszczalności skargi kasacyjnej, podobna potrzeba już nie występuje. Ważne jest natomiast, by rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy podlegały jedynie te skargi kasacyjne, których dopuszczalność przewidują przepisy procesowe, a nie wskutek niewłaściwego określenia wartości przedmiotu sporu przez powoda.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy władny był dokonać sprawdzenia prawidłowości podanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia, według zasad określonych w art. 19-24 k.p.c. Podana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia, ze względu na przepis art. 23² k.p.c. - według którego, wartość przedmiotu sporu oblicza się przyjmując, stosownie do rodzaju nieruchomości i sposobu korzystania z niej, podaną przez powoda sumę odpowiadającą trzymiesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od danego rodzaju nieruchomości – była nieprawidłowa i została poprawnie ustalona przez Sąd drugiej instancji. Ustalona wartość przedmiotu zaskarżenia skargi kasacyjnej była niższa od wartości przedmiotu zaskarżenia wymaganej, według art. 398² § 1 k.p.c., od skargi kasacyjnej. Uzasadniało to odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W konsekwencji zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c.